

in.ihned.cz/cr

FOTO: ROMAN DVOŘÁK

Třešť

Do rodin na domácí betlémy

Vánoce, to je i čas setkávání. Pozvat si ale domů stovky cizích lidí, to už zní trochu divně. V Třešti je to ale v některých rodinách úplně normální. Existuje zde totiž tradice rodinných betlémářů, kteří ten svůj betlém vystaví doma a lidi se k nim na něj chodí dívat. To je určitě důvod se do Třeště vydat na pěkný výlet. Ale není rozhodně jediný.

Historie Třeště sahá až do 12. století, kdy vzniklo původní jádro města – farní ves. Na potoku Třeštica se totiž křižovaly dvě obchodní cesty. Tak se postupně Třešť začala vyvíjet. První písemná zmínka o ní pochází z roku 1349, kdy Třešť patřila Závišovi z Třeště. V průběhu staletí změnilo město několikrát majitele. Patřilo rodu Šternberků, Vencelíků, Herbensteinů a posledních sto let do roku 1945 pak rodu Wenzel-Sternbach. Roku 1901 byla Třešť povýšena na město. Založení městečka souvisí s doložením stříbra na Jihlavsku. V 16. století byl na místě býva-

lé tvrze vybudován zámek a na náměstí založen luteránský kostel – chrám sv. Kateřiny.

Po bývalé židovské obci se zachovala v Třešti empírová synagoga a s třeštským židovstvím souvisejí i pobyty Franze Kafky ve městě. Vznikl zde jeho „Venkovský lékař“.

Tradice rodinných betlémů

Od 18. století se v Třešti začalo rozvíjet lidové betlémářství. Původně tvorba kreslených a kolorovaných figurek postupně přecházela k náročnějšímu řezbářství. Po roce 1860 byly papírové figurky nahrazovány dřevěnými. Ze začátku tu byl zřejmý vliv třebičských papírových betlémů, později pak byly vzorem spíše dřevěné betlémy z Jihlavy. Zajímavostí jistě je, že první „papíroví“ betlémáři v Třešti, ale i v Jihlavě a Třebíči byli soukeníci.

První dřevěné figurky se dostaly do Třeště z jiných oblastí. Prvním opravdu místním tvůrcem byl pravděpodobně truhlář

Matěj Suchý (1820 – 1909). Právě z řad tohoto řemesla se zcela logicky rekrutovali řezbáři dřevěných betlémů.

V domácnostech se stavělo na padesát dřevěných betlémů, od menších až po betlémy dlouhé šest metrů. Figurky vysoké deset až dvanáct centimetrů byly vyřezávány z lipového nebo olšového dřeva, jsou omalovávány nebo lakovány. V současné době vyřezává figurky na deset amatérských řezbářů. →

JAK SE TAM DOSTAT

Třešť leží 17 km jihozápadně od Jihlavy na silnici č. 406. Nejlepší cesta autem je po dálnici D1 se sjezdem na Jihlavu (exit 112), odtud pak podle ukazatelů směr Telč. Z Prahy-Florence jezdí i přímé autobusy (cesta trvá 2:45 – 4 hodiny). Výhodnější je přestup v Jihlavě, odkud jezdí autobusy do Třeště co půl hodiny.

MAPA: © KARTOGRAFIE PRAHA